

Vizija generalne direktorice Genovefe Ružić o prednostnih nalogah in razvoju Statističnega urada Republike Slovenije v mandatnem obdobju 2013–2018

Kot namestnica generalne direktorice Statističnega urada sem bila ena ključnih oblikovalcev Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj za obdobje 2013–2017, zato se usmeritve nadaljnega razvoja, zapisane v tem dokumentu, lahko štejejo tudi kot moja vizija. Ne glede na to se mi zdi ustrezno, da podam nekaj ključnih usmeritev oziroma ciljev in aktivnosti, ki so po mojem videnju zelo pomembne za nadaljnji razvoj statistike v naslednjem mandatu.

Nadaljnji razvoj statistik s poudarkom na merjenju napredka in trajnostnega razvoja

Nadaljnji razvoj statistik je mogoč le ob aktivnem sodelovanju na vseh ravneh, predvsem v Evropskem statističnem sistemu, pa tudi širše, v okviru Združenih narodov in OECD. OECD je s Pobudo za boljše življenje, kjer je postavljeno vprašanje napredka, postavil jasne izzive za nadaljnji razvoj statistike, ki naj se ne osredotoča le na povprečja in objektivne kazalnike, temveč tudi na porazdelitve in subjektivno dožemanje napredka družbe. Velik pomen pridobivajo okoljske statistike, kjer se nadalje razvijajo moduli okoljskih računov in pripravlja evropska zakonodaja. V okviru makroekonomskih statistik je pomembna uveljavitev nove metodologije Evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov (ESR 2010). Za ostale statistike (poslovne, kmetijske in socialne) pa velja, da so se že zelo dobro razvile, vendar je prišel čas, da se doseže večja konsistentnost (poenotenje definicij), povezljivost statistik (podatek zbran z eno raziskavo se uporabi pri drugih), da se optimizira procese in uvede naprednejše statistične metode (statistično urejanje podatkov). Poleg osnovnih statistik in sistemov računov potrebno večjo pozornost posvetiti pripravi različnih sistemov kazalnikov, ki na pregleden način opisujejo stanje na določenih področjih in dajejo osnove za spremljanje strategij ter ustrezno odločanje v posameznih politikah.

Povečanje uporabe statističnih podatkov

Za doseg tega cilja je potrebno izboljšati izkazovanje in komunikacijo statistik, k čemer bo pripomogla tudi prenovljena in bolj pregledna spletna stran, statistična obravnava presečnih in aktualnih tem, nadaljnji razvoj prostorsko prikazanih statistik in interaktivnih orodij, uskladitev grafične podobe SURS-a in njenih publikacij (do konca 2014). Povečati je potrebno tudi promocijo statistike z vključevanjem v aktivnosti »open data initiative«, s predstavljanjem statističnih izdelkov in storitev na različnih dogodkih, z objavo video izjav o najpomembnejših oziroma zanimivih podatkih. Skupaj z znanstveno-raziskovalnimi in akademskimi inštitucijami je potrebno pripraviti aktivnosti za krepitev statistične pismenosti.

Krepitev zaupanja v statistiko

SURS mora za pripravo kakovostnih podatkov vzpostaviti boljšo komunikacijo s poročevalskimi enotami, predvsem s podjetji. Potrebno je razviti aktivnosti za motiviranje podjetij za njihovo sporočanje podatkov, npr. priprava povratnih informacij in podatkov, zanimivih za podjetja. V ta namen bo morda koristno vpeljati tudi obiske velikih ali ključnih podjetij (2014). Sporočanje podatkov podjetij bo lažje in bolj kakovostno tudi z vzpostavitvijo e-poročanja, ki bo postopno v roku 2 let zagotovljeno za skoraj vsa statistična raziskovanja. Namesto preverjanja podatkov pri poročevalskih enotah je potrebno vzpostaviti avtomatsko in selektivno urejanje podatkov ter v večji meri uporabiti metode vstavljanja podatkov (do konca 2014).

Za krepitev zaupanja je pomembno stalno izboljševati sistem varovanja informacij, ki ga je potrebno nadgraditi z izboljšanjem procesov in postopkov pri prevzemanju podatkov, zamenjavo osebnih identifikatorjev s statističnimi ter kreiranjem vhodnega podatkovnega skladišča (do konca 2015).

Za zaupanje v statistiko je med drugim zelo pomembna strokovna neodvisnost statistike, ki se na evropski ravni krepi s spremembo uredbe o evropski statistiki, na nacionalni ravni pa bi bilo potrebno spremeniti zakon o državni statistiki. Vanj je potrebno vključiti določbo, da se statistika razvija, pripravlja in izkazuje v skladu z načeli kodeksa ravnanja evropske statistike in ga na splošno posodobiti. Poleg tega je potrebno takoj vzpostaviti bolj sistematično sodelovanje s pooblaščenimi izvajalci.

Kadrovski in finančni viri

Glede na dejstvo, da se potrebe po podatkih ne zmanjšujejo in da je potrebna optimizacija procesov ter uvajanje naprednih metod in tehnologij, je potrebno izboljšati izobrazbeno strukturo zaposlenih in zagotoviti, da se skupno število zaposlenih bistveno ne zmanjšuje več (v zadnjih 5 letih se je število zaposlenih za nedoločen in določen čas zmanjšalo iz 382 na 335). Potrebno bo postopoma nadomeščati nižje izobražen kader z višje usposobljenim, prilagajati notranjo organizacijsko strukturo (predvsem na področju zbiranja podatkov) in izboljšati projektno ter timsko delo. Zavzemala sem bom tudi za povečanje vloge neposrednih vodij, da bodo ob zaostrenih pogojih motivirali sodelavce in čim bolj enakomerno ter pravično razdelili bremena.

Za zagotovitev obstoječega števila kadra, ki je eden najmanjših v EU, bo potrebno še naprej pridobivati evropska sredstva.

Ljubljana, avgust 2013